

Fabrikalardan makina sesinden
önce İşçinin Sesi gelecek!
Yıl:17 Sayı:423

İŞÇİNİN SESİ

Görev
parti basını güclendirmektir
Aralık 1991

Sendikaların önünü açacak bakışa Komünistler sahiptir

Memet Kurtalan

Uzun vadeli siyasal strateji belirleme ve onu özümsemede, yaşanan dönemi derinliğine anlamanın canalcı önemi vardır. Partimiz, bu bilinçle, "Durum Değerlendirmesi", "Kapitalizmin Aynası Körfez", "15. Özveri Taarruzu Başlarken" ürünleriyle içine girilen gerici dönemini ve onun gelişme doğrultusunu çok önceden haber verdi, önlemleri gösterdi.

Düşman sınıf da kendi anlayışına göre dünya tahlilleri yapıyor. Bunlardan en kayda değer bir tanesi "Değişen Dünya ve Türkiye" konulu bir toplantıda konuşan T. Özal'dan geldi. Burjuva gazeteleri konuşmayı şöyle yansıttı:

"Dünyada bundan dört beş sene evvel iki süper güç vardı. Şimdi durum öyle değildir. Kapitalizm-komünizm çekişmesinin sona ermesi dünyada tek bir süper güç bıraktı. Bu da ABD'dir. Zaten Körfez harbi bunu çok açık bir şekilde göstermiştir. Ama bu kararlı bir denge mi? Benim kanaatime göre kararsız denge durumundadır. Bu durum on beş-yirmi sene devam edecektir. Tahminime göre, dünya gene eski sistemine tabi olarak kuruluşundaki sisteme doğru kayma eğilimini gösterecektir." (Cumhuriyet, 18 Kasım 1991)

"Önümüzdeki çağın 'bilgi çağı' olacağını, bazı kurumların önemini kaybedeceğini anlatan Özal, 'mesela sendikalar önemini kaybedecektir. Mavi yakalı beden işçileri, zamanla ortadan kalkacak. Büyük fabrikalar kapatılıp yerine küçük üniteler kurulacak. Ve insanların yerini, teknoloji alacak' diye konuştu." (Hürriyet, 18 Kasım 1991)

Yürükoğlu yoldaş, gerici döneminin meydan okumalarına karşı odaklaşacağımız sekiz noktayı sayarken birinci önemi "sendikal haklar ve sendikal mücadele, sendikalar" a vermişti.

Her özgül cephede savaşı düzgün verebilmek, en başta, o alandaki burjuva ve küçük burjuva ideolojilerin bilinç bulandırıcı etkilerini ne denli gerilettiğimize, gerçeklerin bilimsel ifadesi olan Marksizmin önermelerini ne denli egemen kılabilmişliğimize bağlıdır. Onun için, savaşın karşıt ucundan gelen sendika tahlilini ayık bir kafayla incelemek, ideolojik saldırının yöneldiği noktaları tespit etmek ve o yerleri doğru görüşler ve pratik önlemlerle tahkim etmek gerekir.

Burjuva propagandasına göre sendikalar önemini kaybedecekmiş! Neden? Büyük fabrikalar kapanacak, yerine teknoloji yoğun küçük birimler geçecek ve böylece mavi yakalılar zamanla orta-

dan kalkacakmış!

Bu mantık yürütümü şu yaygın yutturmacalara dayanıyor:

1. İşçi, bedence çalışana denir (mavi yakalılar). Yüksek teknolojiyle haşır-neşir olanlar, teknik elemanlar, teknisyenler, mühendisler, işinde kafa emeği ağır basanlar işçi değildir!

2. İşçi, yalnızca fabrikada çalışır. Devlet dairelerinde, PTT'de, hastahanelerde, itfaiyede, su-elektrik-havagazı idarelerinde, belediyelerde, okullarda çalışanlar "memur"dur. Hizmet sektöründekiler "hizmetli", tanımdakiler de "köylü"dür. Bunlar işçi sayılmazlar!

Burjuva propagandası yaşamdaki bazı ampirik olgulara dayanmasaydı, yani geçici ve görünümlü de olsa yaşanan bir gerçeğe işaret etmeseydi, aldattıcılık işlevini göremezdi. Sendikaların önemi azalacak propagandasının yaşamda doğru olarak yakaladığı yan, bugünkü sendikaların ağırlıyla büyük işletmelere oturmuş olmasıdır. Sendika denince, koskoca 25 milyonluk işçi sınıfının 2 milyon kadarını örgütlemiş, geleneksel sanayiye dayanan örgütler aklı geliyor. Bugünkü sendikaların en büyük zaafı da budur. "Memur"uyla, "sözleşmeli"siyle, küçük işletmelerdekiyle hizmet sektöründekiyle, tarımda çalışanıyla ve işsizlerle işçi sınıfının tümünü değil, merkezi ama küçük bir parçasını örgütlemiş olmasıdır.

Bunun da sorumlusu, işçi denince aklına yalnızca fabrika işçisi gelen, böylece tam da burjuvazinin istediği gibi, daha baştan, hem de kendi kafasında sınıfı bölen, onun toplumsal gücünün muhteşem boyutlarını algılayamayan zihniyettir. Bu zihniyet değişmedikçe, sendikalar bugünkü yapılarını, örgütlenme anlayışlarını, savaşım çizgisini, sınıfın muazzam savaşım potansiyelini kucaklar tarzda geliştirmedikçe, sendikal hareket gerçekten de gerilemeye mahkumdur.

Sendikaları bu zor durumdan kurtaracak bakış açısına yalnızca komünistler sahiptir. Biz diyoruz ki, emek hareketine karşı girişilen saldırıyı sendikalar bu haliyle göğüsleyemezler. Sendikalar sınıfın küçük bir kesimine hapsolmuş bu yapılarıyla, eskisi gibi bir ücret sendikacılığını bile sürdüremezler. Sendikal mücadelenin asıl başarısı, en sonunda ücret artışı vb. ile değil, fakat sendikal örgütlenmeyi ne denli yaygınlaştırdığıyla ölçülür. Daha dayanıklı olan kazanım budur. Sendikal mücadelenin dönem dönem girdiği bunalımları aşacak anahtar da budur.

O halde yapılması gereken, kapitalizmin gelişmesinin önümüze getirdiği yeni tuzaklardan sınıfının tümünü örgütlemeye fırsat olarak yararlanmaktır. Sınıfın tümünü kucaklayan yaygın ve eşgüdümlü bir örgütlenme kampanyası acil görevdir. Bu kampanyanın başını, sınıfın merkezi sendikal örgütü Türk-İş çekmelidir.

"Memur"lara sendika hakkı talebini, herkesden önce, sınıfın tümüyle kucaklaştığı ölçüde gücüne güç katacak olan sendikal işçi yükseltmelidir. Sonra, sendika hakkı da tek başına yeterli değildir. Bütün işkollarında grev hakkı. Grev yasaklı işkollarındaki yasağın kalk-

yaşam deneylerinden rahatlıkla çıkarılabileceği bu sonucu Marks, *Kapital*'de şöyle ifade etmiş:

"Ücretlerin genel hareketleri, tamamen, endüstri yedek ordusunun genişlemesi ve daralmasıyla düzenlenir..." (Aktaran: Emine Engin, *Marksizmde İşçi Sınıfının Kapsamı ve Türkiye*, Alev yayınları, s.118)

İşsizliğin artışı, çalışan işçilerin pazarlık gücünü düşürüyorsa, sendikaların bu noktada yapacak hiçbir şeyi kalmamış demek midir? Sorunun cevabını Marks'ın konuyu inceleyişinden çıkarmaya çalışalım:

"İşçi sınıfının çalışan kesiminin aşırı çalışması, yedeklerin saflarını kabartır. Öte yandan, yedeklerin, kendi rekabetiyle çalışan kesime yaptığı basınç ne kadar büyükse, bu çalışanları aşırı çalışmaya ve sermayenin dikte ettiklerine boyun eğmeye o kadar çok zorlar. İşçi sınıfının bir kesiminin aşırı çalışmasıyla öteki kesiminin zorunlu işsiz-gücsüzlüğe mahkum edilmesi ve bunun tersi, hem bireysel kapitalistleri zenginleştirmenin aracı olur, hem de aynı zamanda, endüstri yedek ordusunun, toplumsal birikimin ilerlemesine denk düşen bir ölçekte üretilmesini hızlandırır."

"(...)"
"Endüstri yedek ordusu, durgunluk ve ortalama refah dönemlerinde aktif emek ordusunun üzerine çöker, fazla üretim ve ani patlama dönemlerinde ise iddialı değildir. Böylece, görece artık-nüfus, emek arz ve talebi yasaının etrafında döndüğü eksendir."

"(...)"
"Emekçiler, (...) kapitalist üretimin bu doğal yasaının, kendi sınıflarına olan yıkıcı etkilerini ortadan kaldırmak ya da zayıflatmak için, sendikalar vb. aracılığıyla, çalışanlarla işsizler arasında düzenli işbirliği örgütlemeye kalkıştıkları anda, sermaye ve onun dalkavuşu olan siyasal ekonomi, 'ebedi' ve 'kutsal' arz ve talep yasaı çiğneniyor diye bağırma-ya başlar. Çalışanlarla işsizlerin her beraberliği, bu yasanın ahenkli işleyişini bozar." (Aktaran, *agy*, s.116-117)

Şimdi sınıfımıza götüreceğimiz, sendikalarda benimsenmesi için hırsla uğraşacağımız önerileri sıralayabiliriz:

1. Çalışan işçilerin aşırı çalışması, işsizliğin artmasına katkı yapmaktadır. İşsizliğin artması da ücretlerin düşmesi yönünde basınç yaratmaktadır. O halde, sınıfımı-

zın yaşam koşullarının bir bütün olarak kötüleşmesini engellemek için fazla mesaiye kalınmaması ülke çapında bir sendikal norm haline getirilmelidir.

Sonra, bugünün emek verimliliği düzeyinde haftada 35 saatten fazlası aşırı çalışmaya girer. Fazla mesainin kaldırılması ve 35 saatlik iş haftası, işsiz sınıf kardeşlerimizin önemli bir bölümünün istihdamını sağlayacaktır.

Kapitalizm altında sınıfın toplu olarak daha kısa süreli çalışma davranışına girmesinin paradoksal sonucu, daha az ücret almak değil, tam tersine, eski aldığı ücretin en azından düşmesini durdurmak, hatta üstüne çıkarmaktır.

2. Sendikalar, işgücü arzını bir bütün olarak kontrol edebildikleri ölçüde güçlüdürler. O halde sendikalar, hergün fabrikaların kapısını çalıp işgücünü arzeden işsizleri de örgütlemelidirler. Sendikalar, işsizlerin sorunlarına eğilmeli, onlara el uzatmalıdırlar.

3. İşsizlik sigortası, seçimden seçime halka şirin görünmeye çalışan burjuva partilerinin vaad ettikleri bir lütuf değil, devletin tanımak zorunda olduğu bir haktır. Kaynağını devletin sağladığı işsizlik sigortasının yönetimini sendikalar üstlenmelidir. Bunun yanında sendikalar bünyesinde işçi yardımlaşma sandıkları da kurulmalıdır.

Sendikal haklar ve sendikalar cephesi, içinde çok çeşitli güçleri barındıran geniş bir savaşım mevzidir. Böyle olması da doğaldır. Sınıfın içindeki tutarlı-tutarsız, az ya da çok kararlı, burjuva ve küçük burjuva etkileri şu ya da bu ölçüde taşıyan çok renkli güçler yelpazesi, yalnızca sermayeye karşı ortak savaşım gereğinde birleşerek bu cephe hattına girmişlerdir.

Sendikal harekette hangi görüşlerin öne çıkacağını en başta içinde savaşılan koşullar belirler. Dünya ve Türkiye kapitalizmdeki hızlanan gelişmeler, emek hareketine karşı girişilen dünyasal saldırı, toplu savaşım gereğini mantıksal sonuçlarına dek tutarlılıkla ilerelebilen görüşlerin öne çıkmasını kışkırtan bir ortam sağlamaktadır. Gericilik döneminin tehlikesini fırsatlara çevirmek derken işte bunu kastediyoruz.

Getirdiğimiz ve daha da zenginleştirebileceğimiz öneriler kendi başına ele alındığında komünist öneriler değildir. Ama bugün komünistlerin önerisidir. Eğer iknayı başa alarak hırsla, geleceğe güven ve sabırla çalışsak, kendi bindiği dalı kesen görüşler kavganın içinde savrulur gider, geriye komünistlerin önerileri, ama bu kez sınıfın tutumunu olarak kalır.

Sendikal hareketin sağlam temelini döşeme şansı komünistlerin ellerindedir.

Seminerin önemi hepimiz için büyük

V rim ciddiyetle yüks lir

Bölgemizde, her hafta düzenli seminer çalışmaları örgütleyerek, parti ideolojisini yoldaş ve sempatizan çevremize öğretmeye ve öğrenmeye çalışıyoruz. Bana göre, seminer çalışmalarımız küçük bir parti okulu gibi işlev görüyor.

İçinde bulunduğumuz karşı-devrim ve gericilik döneminin hepimiz farkındayız. Bunu yalnızca söylendiği için değil, yaşadığımız her ortamda, yığınlarla ilişkilerimizde etkilerini görüyor, hissediyoruz. Bu dönemin gerici rüzgarları birçok devrimci, komünisti kavgadan koparıp atıyor. Bugüne kadar savaştığı, değer verdiği, uğruna ölmeyi düşündüğü herşeyi "anlamsızlaştırıyor" ve döneklige, hainliğe götürüyor.

Hepimiz insanız, bilincimize, düşüncemize seslenen yoğun kar-

şı-devrim ve gericilik propagandası altındayız. Emperyalizm tüm dünyada da, ülkemizde de Türkiye burjuvazisi eliyle bunu kusursuz bir biçimde yapıyor. Herşeyden ama herşeyden o kokuşmuş, iğrenç burjuva ideolojisi çıkıyor. İşte bütün bunlardan korunmanın ve komünist bilincimize zarar gelmemesinin tek koşulu parti ideolojisini, parti kültürünü çok iyi bilmektir, özümsemektir.

Tam da bu amaçla seminerler dizisi başlattık. Amacımız parti ideolojisini, partinin politik hattını iyice öğrenmek ve burjuvazinin saldırılarına, karşı saldırıda bulunmaktır. Kendimizi, partimizin ideolojik zırhıyla donatıp, asla taviz vermeden, ama yığınların psikolojisini dikkate alan

siyaset yaparak kavgamızı sürdürmektir.

Her yoldaşımız, bu seminerlerin önemini çok iyi kavramalı, parti okuluna yaraşır bir disiplinle okula devam etmelidir. "Ben bunları zaten biliyorum" düşüncesi çok yanlış ve tehlikeli bir düşüncedir. Sorulan sorularda, söylenen şeylerde o denli yanlışlar çıkıyor, yanlış bilgiler ortalığa seriliyor ki, şaşırıp kalıyoruz.

Çok basit gibi görünse de, seminerlere tam zamanında gelmek, hazırlıklı gelmek, sağlıklı kafayla gelmek son derece önemlidir. Hatta görevimizdir desem, yanlış söylemiş olmam.

Marksizm-Leninizm bizim bilincimizle, bizim ellerimizde yükselsecektir!

Hatice Y., İstanbul

Partimizin topluma mal olması için

Olanaklarımızı iyi değerlendirelim

İnsanlarla ilgilenmek zor değil, keyif vericidir. Hele partiye insanları kazanırsak, onun keyfine doyulmaz. Yoldaş yoldaşa konuşmak zevk verici olur doğru ama, yoldaşlarımızın sayısını artırmanın yolu da, yeni yoldaşlar kazanmaktan geçer.

Gericiliğin egemenliğini sürdürdüğü bir dünyada ve bu süreçten etkilenen bir Türkiye'de yaşıyoruz. Akılcı, sistemli bir çalışmayla demokrasi kavgasını yükseltmeliyiz.

Demokrasi kavgasının en rahat, en güzel ve en iyi olanaklarını barındıran demokratik yığın örgütlerinde ise, bu kavgayı vermenin yolları, onun legal yığın örgütü olmasından dolayı zaten açıktır.

Ancak verilecek mücadelenin niteliği, mantığı ve bu anlamda pratiği de büyük önem taşır. Demokratik yığın örgütleri burjuvazinin belirlediği yasal çerçevede, belli bir amaç dahilinde program ve tüzük temelinde kurulmuş örgütlerdir. Bu çerçeveyi zorlayabilmek pratikle mümkündür.

Birimlerde çalışan yoldaşlar olarak, yapılması gerekenleri bildiğimize inanıyorum. Ama gel gör ki, bunları hayata geçirmekte bir inanımız var, bu niye, işte bunu anlayamıyorum. Çalışma verdiğim yığın örgütünde, aslında çok daha fazla insan katılabilecekken, iyi bir duyuru ve propaganda organizasyonunun olmayışından dolayı, hak ettiği insan sayısının altında insanların katıldığı bir çalışma başlattık. Bu çalışma gerçekten sıkı bir propagandayla daha fazla insanı kucaklayabilirdi ama yapamadık, bu açıktır. Yine de bu eksikliğimize rağmen değişik çevrelerden insanlar geliyor ve bunlar işçi.

Hangi tip bir dönem ve hangi şekil yönetim altında yaşarsak yaşayalım, insanları kazanmanın

yolu onlarla ilgilenmekten geçer. Vurgular, yöntemler değişir ama özü aynı kalır. Bizim amacımız, kendimizi tatmin etmek değil, devrim yapmak olduğuna göre, insan kazanmak her zaman için asli işimizdir. İlgilenilmeden nasıl insan kazanılır? Duyan partiye hemen gelseydi, işimiz çok kolay olurdu.

Yoldaşlarımızda benim gördüğüm kadıyla şöyle bir mantık var. Nasıl olsa bu alanda çalışan, belirlenmiş bir kadro var, bu iş için bize gerek yok. İşin garip yanı bahsedilen "iş" ise, yeni gelen arkadaşlarla dostluk, iyi bir diyalog sistemi oluşturmaktır. Garip bir mantık doğrusu! İster çalıştığın alan olsun, ister çalışmadığın alan olsun, sen bu yığın örgütüne gelip gidiyorsan, belli çalışmalarına uzaktan da olsa katılıyorsan ve bu durumda senin sekreterin sana, "oraya gitmen doğru değil" demiyorsa -ki sekreterin böyle demesi çok özel durumlar için sözkonusudur- üstünün ayrıca "git şu arkadaşla ilgilen" diye söylemesine gerek yok. Bu senin bir komünist olarak asli görevindir. Bu görevini yerine getirerek de, böylece o alanda çalışan yoldaşlara yardımcı olmuş olacaksınız.

Uzun sözün kısası, elimizdeki olanakları iyi değerlendirelim. İnsanlarla ilgilenmek zor değil, keyif vericidir. Hele partiye insanları kazanırsak, onun keyfine doyulmaz. İyi bir toplu çalışmayla çok iyi insanlar kazanırız. Bugün belki art niyetimizden değil ama, niyet ne olursa olsun, sonuç bizim için olumlu değildir. Yoldaş yoldaşa konuşmak zevk verici olur doğru ama, yoldaşlarımızın sayısını artırmanın yolu da, yeni yoldaşlar kazanmaktan geçer.

Gericiliğin yaydığı karanlığı, fenerimiz olan ideolojimizle aydınlatacağız. Yaşasın partimiz!

Rojbin Hazal, İstanbul

Gerıcılık rüzgarlarına karşı ilaç:

Bilinçlerimizi sürekli denetlemeliyiz

Gericilik rüzgarlarının estiği, bu rüzgara çoğu insanın kapılarak, bulunduğu bilincinden çok daha gerilere gittiği, bireylerin devrim yapmak için değil, kendi öz yaşantılarını iyileştirme kaygılarına kaydıkları, şu sıralarda çok meşhur olan *bireyliliklerini* ispat etme uğraşları sırasında bencilliklerin iyice su yüzüne çıktığı bir dönemi yaşıyoruz.

Bu düzeyde değil, ama bu rüzgarın herkesi tek etkilediği itiraf etmeliyiz. Bu etkilere karşı hep beraber rüzgara karşı direnmek görevimiz. Bunu yapmanın en önemli yöntemi, partimizin belirttiği gibi, bilinçlerimizi sürekli denetimde tutmak ve teorik eğitimimizi hızlandırmak, eylemsizlikten uzaklaşmaktır.

Bu doğrultuda bölgemizde, sempatizanlara, dostlara açık olan seminerler başlatıldı. Bu seminerler İstanbul'daki siyasi ortama göre değerlendirildiğinde oldukça olumlu. Ama biz çalışmalarımızı değerlendirirken alabildiğine eleştirisel olmak, en ince ayrıntısına kadar hatalarımızı ortaya koymak zorundayız ki, hatalardan alınarak ilerleyebilelim.

Önce, beş hafta süren Alevilik konusunun eğitimini yaptık. Bundan sonra üç haftadır da sınıflar

konusunu ele alarak, eğitimini yapıyoruz. Alevilik seminerlerinde güzel tartışmalarımız oldu ve hepimiz bu konuda ilerledik. Ama son seminerler biraz sönük ve daha az verimli geçiyor. Nedenlerine gelince:

1. Konuyu günlük yaşantıdaki örnekleri ile beslemiyoruz.

2. Çoğu terim anlatılmadan ya da açıklanmadan, ama bu terimler bol bol kullanılarak konunun bütünü anlamamız bekleniyor. Ama örneğin, terimlerin anlamını bilmeden, benim konuyu anlamam oldukça güçleşiyor. Buna şöyle bir çözüm bulabiliriz: Eğer birimizde seminer konusu çalışma yaparsak, konuya hazırlanmış oluruz. Ya da seminer veren yoldaşların bu terimleri kısaca açıklaması olabilir.

3. Seminerin alt konuları, günlük yaşantıdaki örneklerle birleşirse, dinleyicilerinde zaman zaman kafa karışıklığı şeklinde de ortaya çıkan, konudan uzaklaşma sorunlarını da örtebiliriz. Aksi durumda konuşmama huyları gelişecek. Evet, bir yandan az-öz konuşma özelliğini geliştirmeliyiz ama bençe bu, bu yolla gerçekleşmez.

Bunların yanında, seminer ortamının bilgi ve kültür alışverişi,

yoldaşların birbirine kaynaşması, hatta tanınması açısından da oldukça güzel ve verimli olduğunu belirtmemek fazlaca karamsarlık olacaktır.

Aylin Çoşar, İstanbul

Talip Öztürk yoldaşı anıyoruz

Yoldaşımızı ölümünün 11. yılında saygıyla anıyoruz. Halkımızın yetiştirdiği komünist bir öğretmen, değerli bir önderdi.

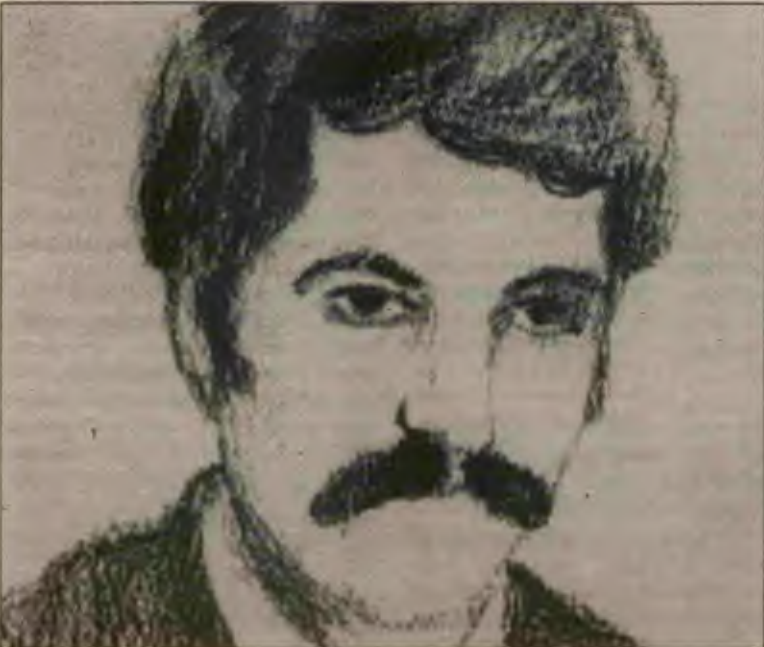
Devrimci ruhu, çalışkanlığı, disiplinliği, fedakârlığı, yığın içinde eriyebilme ve kendini yetiştirebilme yeteneği dikkat çeken yönleriydi.

Mücadele içinde bir devrimci de olması gereken özelliklere sahip oluşu, işçi hareketinde, geniş öğretmen çevrelerinde ve gençlik hareketinde, onu hareke-

tin nitelikli bir unsuru haline getirmiş, yığınlar arasında saygınlık kazandırmıştı.

Bürokratik, donmuş, ruhsuz ve bugün düzenle uzlaşma içine giren o zamanki menşevik aygıtın çarklarında öğütülmemek için bilinçli bir direniş göstermiş, onlara ters düşmüştü.

Düzen tarafından katledilen Talip yoldaş halkımızın onurudur. Ona kurşun sıkan elleri, sıktıranları lanetliyoruz, kavgası kavgamızdır diyoruz.

İŞÇİNİN SESİ

Türkiye'den 4 kitap gönderilerek abone olunabilir. ☐ Yazışma adresi: PO Box 513, London N16 5QB, England ☐ Baskı: Multiline Systems Ltd. (TU) ☐ Gönderilen yazıları yayınlayıp yayınlamama ve tersine bir istek belirtilmedikçe düzeltme, ya da kısaltma hakkı yayın kurulundadır. Hiç bir yazı geri gönderilmez.

İşçi hareketinin yiğit önderi, neferi Bedir Aydemir

Seninle övünüyoruz Seni özlüyoruz

Gülen Erdilek

Büyük insan Bedir Aydemir'i, günlük adıyla Mevlut yoldaşımızı, parti adıyla Ragıp İçel yoldaşımızı, yazar adıyla Yalçın Çağlar yoldaşımızı aramızdan kaybedeli üç yıl oluyor. 31 Aralık 1988'de yoldaşımız sisteme karşı hincını, partiye karşı inancı son kez haykırarak öldü.

İnanın yoldaşlar, ölümünün ardından üç yıl geçmiş olmasına rağmen, O'nun ardından yazmak zor oluyor. Günlük yaşantımızda, Mevlut yoldaşın çalışma stilinden öğrendiğimiz bir çok şeyi kullanıyoruz, konuşuyoruz. Ama iş ardından yazmaya geldiği zaman gerçekten zor oluyor. İşte o zaman, partimize, işçi sınıfına daha çok katkı yapabileceğini bildiğin bu koca insanın, genç yaşında aramızdan ayrılması insana daha çok koyuyor. Ama, O'nu yakından tanıma şansına erişen bizlerin bir sorumluluğu var: Mevlut yoldaşımızı yeni katılan yoldaşlara tanıtmalıyız. O'nu herkes tanımalı, bilmeli. O'nu komünizm mücadelesinde ölümsüzleştirmeliyiz.

1965'lerde Türkiye'de legal sosyalist ortamın artması, kendisinin burjuva aileden geliyor olması, sınıfları daha yakından tanımasını ve işçi sınıfının mücadelesine karşı ilgisinin artmasını getirdi. 1970'lerde TKP ile tanıştı, 1973 yılında Veli Dursun yoldaşımızın teklifiyle TKP'ye girdi. Partiye girdiği günden itibaren, komünizm mücadelesinde, partiden aldığı görevleri yerine getirmek için canla, başla, yaratıcı bir şekilde çalıştı.

Ölümüne kadar uzun bir süredir TKP Merkez Komitesi, Merkez Yürütme Bürosu üyesi olan Mevlut yoldaş, partinin çeşitli alanlarında görev yaptı. Bölge sekreterliği, dış ilişkiler, matbaa, basın-yayın, Merkez Komite Sekreterliği'nde çalıştı. Planlı, programlı çalışmasıyla görev yaptığı her yerde derin izler bıraktı.

Mevlut yoldaşla birlikte çalışmanın, bende de bıraktığı izler vardır. Aynı odada çalıştık. Veli Dursun yoldaş, O'nun sekreterim olacağını söylediği gün, sevinçten uçacak gibi olmuştum. O'nun engin bilgisi altında, partinin gelişmesi için sürekli ileriye bakan özelliği, benim ondan öğrenecek çok şeyimin olması, onun insancılığı ile de birleşince, benim açımdan zevkli bir çalışmanın olacağını anlamak hiç de zor olmamıştı. Sevincimde haklı da çıkmıştım. Mevlut yoldaşa çok şey borçluyum.

Mevlut yoldaş, yaşamayı hele partili olarak yaşamayı gerçekten çok seviyordu. Yarım gönüllü partili olanlara çok kızdı. Yaptığı işi külfet olarak görenlere, bu doğrultuda özveriden kaçınanlara çok kızdı. Sabah erkenden kalkar, spor yapar, çalışma zamanı başladığında dakika geçirme-

den görev yerinde olurdu. Sabahlamak gerektiğinde sabahlardı. Yorgunluk gözlerinden okunur, ama hiçbir sızlanma vb. gibi sözler duyamazdınız. O espirileriyle yine etrafa neşe saçmaya devam ederdi. Çünkü partimizin, "verilen söz yerine getirilir" anlayışı, onun için vazgeçilmez bir özellikti.

Mevlut yoldaşın partili olarak yaşamaktan zevk aldığının bir örneğini de şöyle gördüm. Mevlut yoldaşın ilginç bir özelliği bir şeyi okuyacağı zaman her koşul altında okumasıydı. İsterse etrafında 10 kişi olsun, davul çalsın, o yine okurdu. Öyle ki, Mevlut yoldaşa birşey sormak, birşey söylemek için, beş karış ötesinde dahi olan bir kaç kez seslenmek gerekiyordu. Adeta içinde yalnızca kendisi ile yayının olduğu bir duvar örüyordu. "Bu bana yatılı okumanın verdiği bir özellik" derdi hep. Böyle hayalinden yattığı bir duvar içinde yayını okurken, birden "partili olmak ne güzel şey" diye bağırırdı. Sakin sakin kitap okurken, bu koca yoldaşın birden bağırırmaya başlamasına ilk başlarda doğrusu şaşır-mıştım ve ilk böyle bir durumla karşılaştığımda ikimiz de hiçbir şey söylemeden karşılıklı uzun bir süre gülmüştük.

O, Marks'ı okurken de, Lenin'i okurken de, yayınlarımızı okurken de, hatta hatta zibil gibi çıkan sağ ve sol oportünist akımların çıkardığı yayınları okurken de,

hissettiği bu duygusunun duvarlarından taşmasına engel olamıyordu.

Mevlut yoldaş hastalık yemedi, kapitalizm aldı götürdü. İnsana değer vermeyen bir sistem üzerine kurulu kapitalizmde sağlık konusunda öyle işliyordu. Yıllardır grip bile olmamış bu insan, vücudunda ilk morluklar çıkıp, geceleri nefes alma sorunu olduğu için doktora gittiğinde, doktorun tepkisi ve tavsiyesi, "komik bir hikaye, kendine dikkat et oldu". Bu tavsiye karşısında hepimiz sinirden çatlıyorduk. Hastalık ilk ortaya çıktığında erken teşhis etmek için bir uğraş olsaydı, 2 yıl boyunca "yok şu kanseri, yok bu kanseri deyip" onu neredeyse kobay olarak kullanmasaydılar, belki de bugün hâlâ aramızda olurdu. Hastalığı süresince yaptığımız sohbetlerde kendisi de, o engin bilimselliği içinde, kapitalizmin insanların niyetlerinden bağımsız olarak nasıl kâr güdüsü üzerine kurulduğunu, nasıl insana önem vermeyen bir çark üzerine kurulduğunu konuşurduk.

Ölmeden bir saat evvel yanına gittiğimizde, yoldaş yorgunluktan uyuyordu. Yatakta o koca vücut yoktu, o kosakoca devden, neredeyse dörtte biri küçüklüğünde bir insan kalmıştı. Zorlukla nefes alıyordu, zorlukla görebiliyordu. Buna rağmen, gözlerini araladığında beni gördü, adımı zorlukla söyleyerek elini uzattı. Sonra

elimi nasıl sıktı, anlatamam. O vücuttan bu kuvvet nasıl çıktı! Daha önceler yanında çok bulunmuştuk. Ama o gecenin farklı olduğunu O da anlamıştı. Kavga ya karşı inancını dile getiriyordu, biz yine bu kavgada beraberiz diyordu.

Mevlut yoldaş için çok şey yazılabilir, çok şey söylenebilir. Ama benim için de R. Yürükoğlu yoldaşın anma toplantısında söylediği gibi, "O'nun kişiliğinin en çarpıcı, kendimin de örnek almaya çalıştığı çarpıcı beş yönü"ne, beni etkileyen altıncı özelliğini de ekleyerek belirteceğim:

"Birincisi, sadakatiydi. Yoldaşlarına ve dostlarına sadıktı, partisine sadıktı. Özel yaşamda da, siyasette de sadakatin büyük bir yeri vardır. 'Dost olan dostunda ikilik beklemez' demişler. Öyleydi. Herşeyiyle dostlarına teslimdi, herşeyiyle açıktı, sadıktı. Partisi de ona öyle davrandı. Hastalığı boyunca yoldaşlarımız geceleri başucunda nöbet tuttular, onu rahatlatmaya, isteklerini karşılamaya çalıştılar.

"İkinci özelliği, disiplindir. Aklına yatan ya da yatmayan, katıldığı ya da katılmadığı binlerce karar karşısında kaldı. Bunların hiçbirisinde, hiçbirimiz, o kararları uygulamadığını ya da kendi isteği yönünde çekiştirdiğini görmedik.

"Üçüncü yönü bilimselliğiydi. Konulara yaklaşıpken duyguları bir yana bırakır, tüm verileri toplamaya çalışır, sakın ve metodik bir şekilde

konunun özüne iner, sonuca giderdi.

"Dördüncü özelliği hoşkusu, inancı ve neşesiydi. Hepimizi sıkıntılı anlarımızda nasıl rahatlatıldığını, neşelendirdiğini hiçbirimiz unutmuyoruz.

"Beşinci olarak da gerçekten çok derin bir kültür sahibiydi. Kültürü, dergi karıştırarak not edilen bir kaç isim, bir kaç konu çeşidinden değildi. Gerçekten derindi, sağlandı." (İşçinin Sesi, sayı 369, 23 Ocak 1989)

Altıncı olarak, insan sevgisi, insanlara saygısıydı. Kulisinde ne varsa, sahnesinde de o vardı. Küçük-büyük demeden insanları severdi. Bilgili-bilgisiz demeden insanlara saygı gösterirdi. İnsanı ezmezdi.

Onda iyi bir örgütçünün özellikleri vardı. İnsanın iyi yanlarını yakalar, o yanlara yaslanarak onun ilerlemesini sağlardı. Eleştirecek yan olduğu zaman da sözünü sakınmadan söylerdi. O da, her insanda iyi ve kötü yanların olduğuna inanırdı. Önemli olanın iyi yanlarının gelişme biçimiydi.

Bize hikayelerini çok sık dinlediğimiz halalarını anlatırdı. İki tane halası vardı. İsimlerine Vesve ve Nadide derdi. Bunlar yaşlılık yıllarına kadar evlenmemiş, birbirinden ayrılmayan iki insandı. Bu halaların özelliği, yanyana gelip "Ahududu şerbeti"ndeki halalar gibi sürekli konuşurlarmış. Diyelim Fatma hanımdan bahsediyorlar derdi, saatlerce onun nasıl ihmalkar biri olduğunu, nasıl sorumsuzluk yaptığını konuşurlarmış. Sonra içlerinden biri "aslında öyle deme çocuklarına iyi bakıyor" diye onun iyi bir yanını ortaya atarmış. Bu sefer de konuşma saatlerce onun iyi yanları üzerine olmuştuk. Mevlut yoldaş da halaların bu durumdan kalkarak yattığı çeşitli espirileri anlatırdı. Halaları artık bize o kadar tanış olmuştuk ki, aramızdan biri, birisi hakkında kaptırmış kendini gidiyorsa, "Vesve hala hoşgeldin" diye espiri yapar olduk.

Mevlut yoldaşın ölümü de yaşam felsefesinin bir göstergesi oldu. Engels gibi yakılmayı tercih etti. "Küllerim partide kalsın" dedi. "Çocuklarımız genel sekreter Veli Dursun yoldaşa, partime emanet" dedi. Güçlkle nefes aldığı son gecesinde, bütün gücünü kullanarak, sol yumruğunu havaya kaldırarak komünizme inancını yeniden haykırdı: "Yaşasın komünizm, yaşasın işçi sınıfı, yaşasın partim, yaşasın Marksizm-Leninizm" sözleriyle partizanlığı haykırdı.

Mevlut yoldaş sana sözümüzü yerine getiriyoruz. Senin yasını tutmuyoruz, seninle beraber her türlü zorluğa karşı neşe içinde mücadeleye devam ediyoruz. Sen avuçlarımızdasın. Ama seni arıyoruz, seni özlüyoruz. Daha fazla sözle gerek görmüyorum: Seni özledim Mevlut yoldaş, seni özledim.

“Önümüzdeki dönem parti hattından ‘anlayış gösterilecek’ bir dönem değildir. Onun için tutumumuz son derece kesin olmalıdır. Kafası karışık, yüreği karışık insanlarla kavga yürümez. Eleştirdiğim noktaları da hiç bir güç tepeden, elinde değnekle düzeltemez. Düzeltmenin yolu, önce kişi kişiye vicdan muhasebesinden geçer. Yoldaşımın eleştirileri doğru mu? Ben kararlar doğrultusunda yeterince hırsıla davrandım mı? İşimi layıkıyla yapıyor muyum, yoksa kararları kendime göre çekiştiriyor muyum?...

Yani yoldaşlar, yanlışları düzeltme görevi de, gücü de sizdedir.”
(R. Yürükoğlu, Umutla Oynanmaz, *İşçinin Sesi*, Mayıs 1991, sayı 416, s.3)

Parti Basınına Güçlendirmede Yanlışları Giderelim

Merkez Komite Sekreterliği adına Oktay Bozdağ

Günümüzde parti basınına güçlendirmenin en devrimci görev olduğunu kavrayan parti örgütleri ve yoldaşlar, bu alandaki çalışmalarını iyileştirmek için hızla yeni adımlar atmaya başladılar. Ancak hâlâ yeterince hızla ve konuya gerektiği önemi vererek çalışmayan örgütlerimiz ve yoldaşlarımız da var. Sorun parti örgütlerinin bir bütün olarak, eşgüdüm içinde, aynı hedefe doğru olanaklı olduğu kadar hızlı bir tempoyla ilerlemesini gerçekleştirmektir.

Bu ortak atılımın önünde duran bazı sorunları örnekler olarak ele almak ve incelemek, yapılmakta olan hataları ve eksik bıraktıklarımızı kavramak açısından yararlı olacaktır. Bu nedenle belirginleşen bazı sorunları ele alalım.

1. Örgütsel rapor - Parti basınına yönelik yazı

Tüm parti birimlerinin merkeze verdikleri örgütsel raporlar, örgütlerin işçi sınıfının eylemi içinde yer aldıklarını gösteriyor. Ancak bu örgütlerden parti basınına gelen yazıların sayısı ve niteliği bu çalışmayı yansıtmıyor.

Kısaca şunu söylemek bu konudaki nesnel durumu bütün çıplaklığı ile ortaya koymaya yeter:

Örgüt raporlarında yer alan işçi eylemleri ile örgütsel çalışma haberleri, basına yönelik yazılar olarak zamanında iletilse, legal gazete haftalık bile çıksa bu yazıları yayınlamaya yetmez. Bir başka deyişle bolluk içinde yokluk yaşıyoruz.

Bu alanda son günlerde öyle bir örnek var ki, bütün içtenliği-mizle bağırarak kendimizi güç tutuyoruz. Tüm ülke çapında sınıf savaşımı açısından örnek olabilecek bir eylem, başını yoldaşlarımızın çektiği son derece önemli bir deneyim üzerine, defalarca hatırlatmamıza karşın, hâlâ tek bir satır bile yazılmadı.

Bu günümüzde öyle önem taşıyan bir eylem oldu ki, üzerine farklı düzeylerde onlarca yazı yazılmıyordu.

Bu eksiğin temel sorumluluğu aydın kökenli yoldaşların sırtındadır. “Aydın” hem okuma hem de yazma bilen insandır. Bizim aydın kökenli yoldaşlarımız okuma bilmeyi yeterli sayıyor. Bu ülkemizin genel bir sorunudur. Çarpık burjuva eğitiminin bir sonucu olarak, mektup bile yazamayan “aydın”ların çok olduğu bir ülkemiz. Ya da Yalçın Küçük örneği gibi “kendi yazdıklarını okumayan” tuhaf aydınlarımız var. İşçi sınıfı aydınları bu engeli aşmak zorundadır. Bu alanda önce onlar örnek davranış göstermek zorundalar.

Aydın kökenli yoldaşların bir başka sorumluluğu daha var. O da işçi ve emekçi yoldaşların yazı yazma yönünü geliştirmelerine yardımcı olmaktır. Doğaldır ki bunu bir öğretmen ya da düzeltmeci tavrı ile değil, birlikte iş yapan yoldaşların birbirinden öğrenmesi sürecinin bir parçası yaparak başarmak zorundalar. Yazı yazmak birimlerin temel görevlerinden biri olursa, çalışmalar buna göre planlanırsa, bu yönde ilerlemeler sağlanabilir.

Sorunun örgüt kültürü ve disiplini ile ilgili yönü var. Bir de siyasal öngörü ile ilgili yönü var. Örgüt kültürü ve disiplin açısından, bugün her düzeyde yönetici organ ve yoldaş, yapılan her çalışmanın parti basınına yazılmasını, düzenli parti çalışmasının ayrılmaz bir parçası yapmaya özen göstermelidir. *Yapılan iş yazılır* örgütsel çalışmanın temel bir sloganı haline getirilmelidir.

Bu alanda yönetilen eleştirilere, “görev verdim, yapmadılar” yanıtı, bir savunma bile değildir. Bunu sağlayamayan, bu eksiğin giderilmesi yönünde etkili önlemler alamayan yönetici komitelerin üyeleri ve sekreterlerine gece rahat uyku uyumak haramdır. Madem ki altınızdaki yoldaşlara

yaptıramadınız, o zaman sabahlayın ve bu yazıyı siz yazıp yollayın.

Sorunun siyasal öngörü yönüne gelince, burada dar, yerel çalışma ile ülke çapında siyasal eylem arasındaki ilişkiyi değerlendirememesi kendini gösteriyor. Yukarıda andığımız başarılı eylemin yöneticileri, önce bunu bilince çıkartmalıdır. Böyle başarılı bir eylemi planlarken, pratik binbir işi detayı ile düşünürken, yazı yazılması yönünde yeterince ön hazırlık yapmadınız. Yapılacak eylemin başarısını önceden görebildiniz, bunun verdiği sevinç ve gururla pratik işlere sarıldınız, başarılı birodaklaşma ile çalıştınız.

Ama aynı özen ve odaklaşmayı yazı işinde göstermediniz. Eylemin ülke çapında önemini, ancak ve ancak ülke çapında yayınlanan bir gazete ile doğru içerik ve düzgün biçimde yansıtılmasıyla siyasal başarı olarak örgütümüzün kâr hanesine yazılabileceğini önceden görmediniz.

Bu nedenle, şimdi ülke çapında örnek olacak bir başarınızın yerel meyvalarını bile toplamakta zorlanacaksınız. Diğer yörelerde çalışan yoldaşlarımızın başarınızın verdiği moral gücün yoksun kıldınız. Başarılı örneğin tekrarlanmasının önünü açmadınız. Çeşitli küçük-burjuva solları, kendileri ile işçi yığınının arasını açan “eylem”leri öne çıkarırken, komünist yığın çalışmasının sendikal eylem içindeki başarısını kafalarına vuramadınız. Burjuva reformcusundan, açıktan düzen yanlısı sendikacılara kadar çeşitli işçi sınıfı düşmanlarına karşı komünist sendikal platformu bu başarı temelinde yaymayı başaramadınız.

Fırsatların kaçırılmasına neden olan bu tutumlar değişmek zorundadır. Tüm çalışmalar, parti basınına güçlendirme görevi ile birlikte ele alınmak zorundadır. Eleştirdiğimiz değerli yoldaşlar, parti çalışmalarına bu eylemle yaptıkları katkıyı, bundan sonra

parti basınına yaptıkları katkıyla zenginleştirerek daha da atımlı, girişken, yaratıcı çalışmalıdırlar.

1. Yasa dışı eylem - Komünistlere güven

Bir başka işçi yatağında çalışan parti birimimizin önüne çıkan bir sorun, günümüz koşullarında parti örgütlerinin ve yoldaşların dikkatle üzerine eğilmesi gereken bir noktayı önümüze koyuyor.

Olay kısaca şöyle özetlenebilir: Parti birimi bölgede bir fabrikada tepkilerin biriktiğini ve hareketliliğin eyleme dönüşmek üzere olduğunu seziyor. Ancak fabrikada çalışan yoldaşımız ya da sempatizanımız yok. Yoldaşlar fabrika içinden ilişki kovalıyorlar. Sendika bazı yasa dışı ya da yasallığın sınırında duran eylemler planlıyor. Bizim yoldaşlarımız eylem planını öğrenemiyorlar. Eylem yapıldığı anda bizim yoldaşlar orada yok. Eylemin içinde olmayınca eylem üzerine bir yazı, haber yollamıyorlar.

Örgütümüzün çapı her fabrikada ve sendikada bir ilişki ya da örgüt kurma ölçeğine büyümediği sürece buna benzer sorunlar önümüze sıkça gelecek. Ancak önce bir yanlışla değinmek gerek. Bizim örgüt birimlerimiz yalnızca ve yalnızca kendi içinde bulunduğu işçi eylemlerini haber yapacak, içinde ya da anında bulunmadığımız eylemleri parti basını aracılığı ile ülke çapında duyurmayacak anlayışı yanlıştır.

Üzerinde biraz düşünülürse ve hata derinlemesine irdelenirse görülür ki, bu anlayış sendikalist politika anlayışıdır. Komünist politika, Lenin’in deyiimiyle, yapılan her haksızlığa karşı halkın sözcülüğüne yükselme temelinde kurulur. Parti bütününde eğitimi yakın zamanda yapılan *Ne Yapmalı*’dan bir alıntı ile hatırlatalım:

“(…) Sosyal Demokrat’ın (Kom-

ünistin- İ.S.) ideali, sendika sekreteri olmak değil, nerede ortaya çıkarsa çıksın, hangi tabaka ya da halk sınıfını etkilerse etkilesin, zorbalığın ve baskının her kendini gösterişine tepki gösterebilen; proletaryanın kurtuluşu için savaşımın dünya-tarihsel önemini herkese ve tek tek her kişiye açıklıkla anlatmak için, sosyalist inancını ve demokratik istemlerini herkesin önüne sermek için ne kadar küçük olursa olsun her olaydan yararlanabilen *halkın sözcüsü* olmaktır.” (Lenin, *Toplu Yapılar*, c.5, s.423)

Halkın sözcülüğüne yükselmek diyorsak, yerel parti örgütlerimiz bölgelerinde yapılan her işçi eylemini, içinde biz varız, yokuz diye bakmadan ülke çapında duyurmak için çabalamak zorundadır. Bu çabayı göstermeden, eylemci işçilerin ve sendikal eylemi yönetenlerin güvenini kazanamayız.

İster tabanın baskısıyla olsun, ister kendi bilinciyle, yarı-legal ya da illegal eylem biçimini seçerek, bu yolda hazırlığa girişen akıllı bir sendikacı, bu eylemini önceden burjuvaziye duyurmamaya gayret eder. Küçük burjuva devrimcilerinin “dışarıdan müdahale” anlayışlarından ağzı yanık olduğu için, hazırlığını soldan da gizli tutmaya çalışır. Bu son derece doğaldır. Ama aynı sendikacı eyleminin sonucunun ülke çapında yayılmasını, duyurulmasını da ister.

Önceden haber verememe ile haberin yayılması gereği arasındaki çelişkiyi aşmada komünist basının büyük sorumluluğu vardır. Sendikal eylemi yönetenlerin bu koşullarda bize güveni ancak zaman içinde ve bizim kendimiz için hiç bir çıkar gözetmeden, işçi eyleminin başarısı için çabaladığımızı pratikte defalarca göstermemiz ile kazanılabilir. İlegal ve yarı legal eylemlerin sürdüğü günümüzde, işçi hareketinin nesnel bir gereksinimi olan bu çelişkiyi çözme görevi komünist-

lerin omuzuna düşer.

Bir eylemin içinde yoksan, o an orada değilsen bu eylemi haber haline getirmek için bir dizi yöntem bulabilirsin. Gider eylemin ardından işçilerle, sendikacılarla röportaj yapabilirsin. Haberi burjuva basından aktararak ama doğru çerçeveye oturarak verebilirsin.

Bu görevi tutkuyla, kararlılıkla sürdürürsen, bir süre sonra o güven kendiliğinden ortaya çıkar. Yapılması planlanan yarı-legal, illegal en karmaşık yığın eylemlerinden bile iç haber akmaya başlar. Bu güven geliştikçe daha çarpıcı habercilik için zemin doğar. Fotoğrafıyla, videosuyla, yazısıyla, teybe kaydedilen röportajıyla çok çeşitli yöntemlerle en çarpıcı habercilik örneklerini gerçekleştirebilirsin.

Bu güveni kazanma ve korumada en temel noktalardan biri bize gelen bilginin dışarıya sızmasını engellemektir. Biz bu konudaki tecrübe ve bilgimize güveniyoruz. Ama bizim dışımızdaki işçilerin, sendikacıların, bu yönümüzü pratik içinde sinayarak öğrenmeye hakları olduğunu unutmayalım. Biz bu koşullarda üzerimize düşenleri en iyi biçimde yaptıkça bu güven pekişecektir. Bugün görev işçi hareketinin her eylemini parti basını aracılığı ile tüm ülke çapında yaymak için çalışmaktır.

3. Yayın dağıtımı - Beceriksizlikler

Bir başka örgütümüz toplu yayın satışında beceriksizliklerden yakasını kurtaramadı. Örneğin kapı-

sında yayın satışı planlanan bir fabrikanın vardiya saatleri yanlış öğrenildi. Bir başka kez, yayını getirecek ekip geç kaldı. Bunları yapan örgüt birimi bir çok iş başarıyla yapan ve parti basınına güçlendirme görevini iyi kavradığını bildiğimiz bir birim. Böyle olduğu için de daha çok eleştiriyi haklıyordu.

Burada sorunun özü direktiflere enerjiyi yanı sıra eksiklikle bağlıdır. Her yoldaş ve birim kendi yetişkinlik düzeyine göre, bazı görevleri diğerlerine göre daha çok sevmekte, bu nedenle de onları yaparken daha fazla gönlünü vererek, kendini parçalarına çalışmakta.

Ama madalyonun öteki yüzü, kendisine verilen diğer görevlerin önemini kavrayamamakta, hatta diyebiliriz ki sevmemekte ortaya çıkıyor. Bu nedenle bu görevleri elinin ucuyla tutmakta, bu görevlerin gerçekleştirilmesine gönlünü, bilincini, kendini vererek canla başla katılmamaktadır.

Yetişkinlik farklılıkları parti örgütlerinde kaçınılmazdır. Hele devrimci hareketin bir kuşağının dünya çapındaki karşı-devrim ve gerici dönemlerinin etkisi altında erimekte olduğu ülkemizde, siyasal çalışmaya yeni gelen çok sayıda genç yoldaşımızın olduğu bir ortamda bu sorun daha yakıcı olarak kendini göstermektedir.

Ancak bu olgu nedeniyle partinin yapması zorunlu olan işlerden uzak durmak söz konusu olamaz. Bu derdin ilk çaresi tüm partililerde direktiflere enerjiyi yayma alışkanlığını pekiştirmektir.

Günümüzde gittikçe yayılan liberal anlayışlar, bu sözümüzü duyunca, "Stalincilik" diye ayağa kalkabilirler. Bizim gıcınacak bir yönümüz yoktur. Komünizm dışına düşmüşler, işçi hareketine dürbülle bakanlar, çelik disiplinli gizli bir devrimci komünist partisi gereksinimini reddedenler, bize eski liberal kurt masalları anlatmasınlar. Disiplin ile ideolojik birlik arasındaki bağ onların daha akıllarına bir soru olarak bile takılmadan, bizim tarafımızdan gündeme getirildi ve işlendi.

Ama biz her yoldaşımızdan, tam olarak kavramasa da, hatta alınmasına karşı çıktığı kararlarla ortaya çıksa bile, her parti direktifini yerine getirirken, en enerji ve kendini sakınmaz yaklaşımı istiyoruz. Komünistlik sadece kitabı bilgi ile olmuyor, birçok şey pratik içinde yapılarak öğreniliyor. Komünist bilinç içinde, inanç da, bilimsel bilgi de kendilerine özgü bir yer tutuyor.

Bu nedenle yönetici birimler ve yoldaşlar, kendi bölgelerindeki parti örgütlerinden ve yoldaşlardan her direktife en enerjiyi yaklaşımı göstermeyi istemekte ısrarlı olmak zorundalar. Yapılan hatalar eleştirilmeli, dersler çıkarılmalı.

Bu dersler, hataların ve eksiklerin örgüt biriminde "moral bozukluğu" yaratmasına izin vermemeli. Tam tersine, bu dersler, yanlış ve eksik yaptıklarımızı gidermenin kollektif bir sorumluluk olduğu bilinciyle örgütün daha iyi yapma hırsını, kararlılığını ve inancını pekiştirmeye yaralı.

4. Tassarruf - Ziyankarlık

Parti basınına güçlendirme görevi ile karşı karşıya olduğumuz dönemde, partinin yayınevlerinde çalışan yoldaşların omuzlarına büyük sorumluluklar düşüyor. Bunların başında varolan kaynakları en verimli biçimde kullanmak geliyor.

Burada altı çizilmesi gereken ilk nokta, kaynak sınırlılığının getirdiği "tassarruf" zorlamasıdır. Ama "tassarruf" var, tassarruf var. Örneğin şu anki bilgi ve beceri birikimimizle ancak o mesleği bilen birine, piyasa fiyatı ödeyerek yaptırabileceğimiz bir işi, tassarruf edelim diye kendimiz yapmaya kalkışınca, sonuç ortaya çıkan yayınların teknik kalitesinin bozulması oluyor.

Doğaldır ki, yoldaşlarımız da teknik işleri yaptıkça öğreniyorlar, daha iyi ve kısa zamanda yapabilir hale geliyorlar. Bu birikimin gelişmesi hepimiz için sevindiricidir. Ama yayınların bozuk, ikinci, üçüncü kalite, haydi sözümüzü sakınmadan söyleyelim, bazen de son derece kalitesiz biçimler içinde ortaya çıkması kabul edilir bir şey değildir.

Bu gibi yanlış tassarruf eğilimleri, kaynak ziyankarlığına yol açmaktadır. Hem mali hem de siyasal zarar vermektedir.

Bu nedenle yoldaşlarımız, tassarruf gereksinimini toplam harcamaları içinde başka yerlerde aramalı, bulmalı ve gidermelidirler. Gerçekten de ziyankarlık derecesine varan harcamaları var-

dır ve bunlar hızla giderilmelidir. Eldeki sınırlı kaynakların harıl-lopçuluk-miras-yedilik gibi hatalı tutumlarla çarçur edilmemesi gereklidir.

Ama yayınlarımızın Türkiye işçi sınıfına, partimize layık kalitede çıkmasını engelleyecek, kazanabileceğimiz siyasal başarıları engelleyecek, zarar veren "tassarruf"lardan kaçınmalıyız.

Bu alanlarda çalışan yoldaşlarımız, sosyalist ülkelerin çözümünde görülen, kimsenin kullanmak istemediği ürünleri üretip, planı doldurmuş olmanın verdiği memur sosyalizmi rahatlığına gömülemezler. Yapılan görevi en üstün başarıyla gerçekleştirmek için, bu yoldaşlar da direktiflere doğru ve enerjiyi biçimde yaşamak, kendi işlerine yoğunlaşmak, savsaklama, işine sarılmama gibi tutumları engellemek, üretim sürecinin her aşamasında kalite kontrolüne dikkat etmek, böylece hataların en sonunda görüldüğü kötü ürünlerin ortaya çıkmasını engellemek ile yükümlüdürler.

Bir kez daha yineliyelim: Tüm dünyayı saran, Türkiye üzerine etkisi gittikçe belirginleşen, devrimci hareketin bir kuşağını siyaset dışına süpüren karşı-devrim ve gerici dalgasına karşı günün en devrimci görevi parti basınına güçlendirmektir. Partinin her alanında çalışan yoldaşların bu görevin başarılması için yapacakları çok şey vardır. En başta kendinden başlayarak, yapılanları eleştireci bir gözle inceleyip, hataları düzeltmek ve ileri atılmak her yoldaşın görevidir.

Toplu satışlar hem partimizi geliştiriyor, hem bizleri geliştiriyor

Ne büyük mutluluk

Toplumda varolan her türlü soruna karşı demokrasi kavgası vermek bizim görevimizdir. Bu kavgada birincil önem işçi sınıfının görüşlerini yaygınlaştırmaktır. Bu görüşler de bizim ideolojimizdir.

İdeolojimizin toplumda meşrulaştırılmasını sağlamak, bunu yapacak örgüt, kişi ve olanakla doğrudan bağlantılıdır. Türkiye ortamı, bu görüşlerin yayılmasının önünde engelleri de, olanakları da bulunan bir ortamdır. Demokrasi kavgasını benimsemiş kişiler bu görüşleri, kendileri ve yayın organları eliyle, başta işçi sınıfının en ileri kesimlerine ama işçi sınıfının bütünü de kapsayan en geniş kesime ulaştırmaya çalışırlar. Bu görüşlerin yayılmasının en güzel yolu da, Marksizm-Leninizm'in bize gösterdiği gibi yayın yoluyla iletişim kurmaktır.

Bu amaçla dergimizin fabrika önlerinde satışını yapıyoruz. İlk eylemimizde satışa çıkacak olan yoldaşlar oturduk, yapacağımız eylemin planını çıkarttık. Görev dağılımı yaptıktan sonra, satış yapacağımız yere gittik. Konuşuklarımızı orada uyguladık. Fabrika önünde toplu satış, ilk defa gerçekleştireceğimizden, en çok işçilerin bizi nasıl karşılayacağı-

nı, yaşayışlarını merak ediyor-duk. İşçi arkadaşlardan çeşitli tepkiler aldık, ama ama büyük bir çoğunluğu, yine de sıcak bir şekilde "dergide neler var" diye soranlardı. Büyük bir çoğunluğumuz için ilk olan bu deney, bazı eksikliklerimize rağmen başarılı olmuştu. Satışımızı planladığımız şekilde gerçekleştirmiştik. Herkesde planladıklarımıza uygun olarak, yayını- nımızı işçilere ulaştırmanın verdiği mutluluk vardı.

Bir hafta sonrasına bir toplu satış kararı daha alınmıştı. Ama bu sefer eylemimizi yapamadık. Bunda dört neden sıralanabilir: Birincisi, dergi hâlâ depoda bekliyordu, büroya gelmemişti. Derginin büroda olması büyük hataydı. Ne yapıp, ne edilip dergi zamanında yerinde olmalıydı. İkinci hata ise, dergiyi almak için görevlendirilen yoldaşların, bu görevlerini zamanında yerine getirmek için canla başla, yaratıcı bir şekilde ilgilenmeyişleriydi. Üçüncüsü

ise, eylemin başarılamayışını belirleyen üstteki iki nedende de aynı faktör yatmaktadır- sorumluluk duygusunun az duyulmasıydı. Dördüncüsü ise, bu yeni durum karşısında -derginin zama-

Amaca bir adım daha yaklaşabilmenin mutluluğuydu bu. Çünkü propagandamızı yapıyorduk, tanıtımımızı yapmayı başarıyorduk, kendimize güvenimiz artıyordu. Bu eylemler devam ettikçe -ki edeceğimiz her geçen gün işçi sınıfına daha da çok yaklaşacak ve daha başarılı sonuçlar elde edeceğiz.

nında büroda olamaması- hemen yaratıcı çözümler çıkarıp, eylemi gerçekleştirebildik. Örneğin, bir önceki sayıyı alıp gidebildik. Gideceğimiz yerlerde, daha önce gittiğimiz yerler olsa bile, elimizdeki sayının yazılarını öne çıkararak, daha önce almamış olanların almasını sağlayabiliydik.

Pratiğin öğreticiliği tartışılmaz bir gerçek. Bir daha böyle sorunların olmaması için neler yapabi-

lirizi görüştük. Kişilere bağlı kalmadan ama hak edilen eleştiriyi de yaparak, yapılması gerekenleri tespit etmeye çalıştık. Eylemi gerçekleştirmekle sorumlu olan yoldaşların a'dan z'ye kadar her türlü detay konuyu düşünmesi gerektiği sonucunu çıkardık.

Bu olumsuzluktan kızgınlıkla ayrılan yoldaşlar daha iyisini yapmak hırsıyla, üçüncü eylemin hazırlıklarına başladılar.

Üçüncü eylemimizde belirlediğimiz iki ayrı gurup ve iki ayrı fabrika vardı. Bu

seferde gurupların bir tanesi, işçilerin kaçta çıktığını öğrenemediği için, gittiğinde işçilerin vardiyaadan ayrıldığını öğreniyor.

Diğer gurup ise eylem yerine gidiyor. İkinci deneyimleri olduğundan, katılan arkadaşlarda daha rahat, daha başarılı bir şekilde gür seslerle bağırıyorlardı. İşçi arkadaşların yaklaşımları da öncekine göre çok farklıydı. Satışa gören işçiler, bizi hoşgeldin der-

cesine gülerek karşılıyorlardı. Yollarını değiştirmiyorlar, "aa bu da neymiş" diyen sesler daha da az geliyordu. Arada çok iyi sıcak bir bağ kurulmuştu. Eylem yerinden başarılı bir sonuçla ayrılmıştı.

Eylemin değerlendirmesini yapmak için bir yerde oturduğumuzda, tekrardan uzun uzun bu satışların ne kadar önemli olduğu üzerine konuştuk, daha iyi olabilmesi için öneriler getirdik.

Herkes çok mutlu bir şekilde izlenimlerini anlattı. Amaca bir adım daha yaklaşabilmenin mutluluğuydu bu. Çünkü propagandamızı yapıyorduk, tanıtımımızı yapmayı başarıyorduk, kendimize güvenimiz artıyordu. Bu eylemler devam ettikçe -ki edeceğimiz her geçen gün işçi sınıfına daha da çok yaklaşacak ve daha başarılı sonuçlar elde edeceğiz.

Bütün yoldaşlarımızı, söylediğimiz güzel şeyleri işçilere mal etme çabasına, bu mutluluğu yaşamaya çağırıyorum. En büyük mutluluğumuz da, partimizin görüşleri işçi ve emekçi halk tarafından benimsenerek, halk ayaklanması yoluyla devrimi gerçekleştirecek, komünizm kuruculuğunda ilerlediğimiz zaman gelecektir.

Nergis Yılmaz, İstanbul

ANAHTAR

Rusya Komünist Partisi'nin (Bolşevik) Onuncu Kongresi

RKP(B) MERKEZ KOMİTESİ SİYASAL ÇALIŞMA RAPORU, 8 MART

Bize büyük zaman kaybettirmesine, partili yoldaşlarımızın dikkatini, bizi çevreleyen küçük-burjuva unsurlara karşı savaşımın acil görevlerinden saptırmasına karşın, (Sendikalar tartışması - Ç) bize daha önce görmediğimiz belirli ilişkileri farkına varmayı öğretti. (...) İktidar partisi olarak, parti ve hükümet liderliğini kaçınılmaz olarak birleştirmek zorunda olduğumuzu bilmemize karşın, - bunlar birleşmiştir ve böyle kalacaktır - parti bu tartışmalardan küçümsenemez bazı dersler aldı. (...)

Bu tartışmalarda parti, "üst" kesimde belirli bir sallanma olduğunu farkına varacak ve liderliğin, "biz anlaşıyoruz - bizim sorunumuzu çözün" dediğini duyup bu görev için hızla seferber olacak kadar olgunlaşmış olduğunu kanıtladı ve en önemli parti örgütlerinin büyük çoğunluğu hızla tutum aldı: "Biz de bir fikre sahibiz ve bunu size de bildireceğiz."

(...) Aylarca kendimizin küçük fikir ayrılıklarını inceleme lüksüne gömülmemize izin verdik. Bu arada ordunun terhis edilmesi haydutluğa neden oluyordu ve ekonomik bunalım derinleşiyordu. Bu tartışma bizim, en azından yarım milyon, belki de daha çok üyesiyle partimizin birinci olarak bir yığın partisi ve ikinci olarak da hükümet partisi haline geldiğini, ve bir yığın partisi olarak kendi safları dışında yeralan bazı şeyleri yansıttığını öğrenmemize yardımcı olmalıydı.

(...) Görüşlerden biri ülkede köylülerin çok büyük bir çoğunluk olaması ile bağlı olduğu zaman, köylülerin proletarya diktatörlüğünden tatminsizlikleri büyürken, köylü tarımının krizi patlama noktasına yaklaşırken ve köylü ordusunun terhis edilmesi, yapacak hiç birşeyi olmayan, tek alıştıkları meslek savaş olan ve haydutluğu besleyen yüzlerce ve binlerce kırılmış insanı ortalığa salarken, teorik sapmalar üzerine tartışmanın zamanı değildir. Kongrede, sapmalar üzerine savlarla daha fazla uğraşmayacağımızı ve buna bir son vermek gerektiğini açıkça ortaya koymak zorundayız. (...) Tartışma atmosferi son derece tehlikeli olmaktadır ve proletarya diktatörlüğüne dolaysız bir tehdit oluşturmaktadır.

Ekim Devrimi'nin ardından geçen süre içinde yürüyen sınıf kavgası, Parti'nin 1921'de toplanan 10. Kongresi'ne gelindiğinde, Lenin'e ve Bolşeviklere bir dizi tarihsel öneme sahip çözümleme yapma ve sonuç çıkartma zorunluluğunu dayattı.

Bu gelişim parti içindeki tartışmaların anlamını, ülkenin içinden geçmekte olduğu koşulları, sınıf savaşımında yer alan tarafların durumunu değerlendirme olanağı verdi.

Az gelişmiş bir ülkede sosyalizm kuruculuğu deneyinin ve ortaya çıkan temel sorunların bu değerlendirmesi sonucunda Yeni Ekonomik Politika'nın temeli olan politik sonuçlar çıkarıldı.

Kongrenin onayladığı politik tezleri sunan Lenin'in konuşmalarından bazı bölümleri Toplu Eserler, Cilt 32, sayfa 165-271'den çevirerek sunuyoruz.

Birkaç ay önce, bazı yoldaşlarla buluşma ve tartışma olanağı bulduğumda, "dikkat edin, bu işçi sınıfı iktidarına ve proletarya diktatörlüğüne bir tehdit oluşturuyor" dediğimde, "bu korkutmacadır, sen bizi terörize ediyorsun" diye yanıtladılar. (...) Ama orduyu terhis etmenin yarattığı sorunları gördüğünüz zaman, artık bunun bir korkutma girişimi olduğunu, hatta tartışmanın kızgınlığı içinde yapılması kaçınılmaz bir abartma olduğunu bile söyleyemezsiniz. Bu, gerçekten, şimdi önümüzde duran sorunun kesin bir tanımıdır ve birlik, disiplin ve kendini denetim altında tutma gereksiniminin tam anlatımıdır. Yalnızca bir proletarya partisi bunlar olmadan uyum içinde çalışamayacağı için değil, ilkbahar en yüksek birlik olmadan işlev göremeyeceğimiz daha zor koşullar getirdiği ve daha da zor koşullar getireceği için bunlara gereksinimimiz vardır. Sanırım bunlar, bu tartışmadan öğreneceğimiz iki ana derstir. (...) Şimdi bu derslerden, sınıflar arası, işçi sınıfı ve köylülük arasındaki ilişkiler üzerine siyasal sonuç - bazı hatalara işaret eden bir sonuç değil, siyasal sonuç - çıkartmalıyız. Sınıflar arasındaki bu ilişkiler, bizim var olduğuna inandığımız ilişkiler değildir. Bunlar, proletaryadan çok daha büyük bir birlik ve güçleri yoğunlaştırma istemektedir ve bunlar, proletaryanın dikta-

törlüğü altında, Denikinler, Kolçaklar, Yudeniclerin hepsinin bir araya gelmesinden daha büyük bir tehlikedir. Bu noktada yanılmak ölümcüldür! Küçük burjuva unsurlardan kaynaklanan tehlikeler çok büyüktür ve eğer bunlar yenilecekse, bizim daha güçlü bir birliği sağlamamız gereklidir. Kastedtiğimiz birlik benzeri bir durum değildir. Tek bir irade ile ipleri hep beraber çekmemiz gerekiyor, çünkü köylü bir ülkede, yalnızca proleterler yığınının iradesi, proletaryayı liderlik ve diktatörlük yüce görevlerini yerine getirmeye yetkin kılar.

(...) Bir de ekonomik sorunlar var. Küçük-burjuva unsurların istediği sınırlamasız ticaretin anlamı nedir? Bunun anlamı, proletaryanın küçük çiftçilerle ilişkilerinde daha henüz çözmediğimiz zorlu sorun ve görevler olduğudur. Proleter devrimin, proletaryanın azınlıkta, küçük-burjuvazinin çoğunlukta olduğu bir ülkede ilerlediği bir dönemde muzaffer proletaryanın küçük mülk sahipleriyle ilişkilerinden söz ediyorum. Böyle bir ülkede proletaryanın rolü, bu küçük mülk sahiplerinin toplumsal ve kollektif çalışmaya geçişini yönlendirmektir. Teorik olarak bu tartışma götürmez. Bu geçiş birkaç yasal düzenlemeyle ele aldık, ama biliyoruz ki, bu geçiş, yasal düzenlemeler değil, somut uygulama çevresinde döner. Yine

biliyoruz ki, bu somut uygulama ancak küçük üreticiye, avantajlarını pratikte gösterebilecek birçok yarar sağlamaya yetkin, çok güçlü, büyük ölçekli sanayinin varlığı ile garanti altına alınabilir.

Marksistler ile toplumsal devrime ve onun görevlerine kafa yormuş tüm sosyalistler sorunu teoride böyle ele almışlardır. Ama Rusya'nın sözünü ettiğim en belirgin karakteristiği şudur ki, bir taraftan sadece azınlık değil, çok küçük azınlık bir proletaryaya, diğer taraftan da engin bir köylü çoğunluğu sahibiz. Ve devrimi korumak zorunda olduğumuz koşullar, sorunlarımızın çözümünü inanılmaz derecede zorlaştırdı. Büyük ölçekli üretimin tüm yararlarını gösteremedik, çünkü o hala yıkıntı içindedir ve varlığını ancak sefil bir düzeyde sürdürmektedir. Yeniden-iyileştirilebilmesi ise ancak yine bu aynı köylülerden özveri isteyerek sağlanabilir. (...) Ekonomik yeniden-iyileştirmeye yoğunlaşırken, anlamalıyız ki, karışıkta büyük ölçekli üretimin yeniden canlanması ve zaferine kadar pazar için çalışmaya devam edecek küçük çiftçi ve küçük mülk sahibi var. Ama eski temelde iyileştirme olanaksızdır. Bu yıllar alır, en az bir on yıl, hatta karmaşayı göze alırsak olanaklıdır ki daha da fazla zaman alır. O zamana dek, uzun yıllar boyu, küçük üreticiyle olduğu gibi uğraşmak zorundayız

ve sınırlamasız ticaret belgisi kaçınılmaz olacaktır. Yalnızca beyaz muhafızların ve Menşeviklerin beklentilerinin üstünü örttüğü için değil, köylülerin beyaz muhafızlara duydukları nefrete karşın yaygınlaşabileceği için bu tehlikelidir. Yaygınlaşmaya uygundur çünkü küçük üreticinin varlığının ekonomik koşullarına uymaktadır. İşte bu değerlendirmelerden hareketle Merkez Komite, gıda fazlasına elkoyma yerine bir vergi uygulama üzerine tartışma açma kararı aldı. (...) Vergi ve elkoyma sorunu yasalarımızda çok uzun bir süre önce, 1918 sonlarında ele alınmıştı. Vergi yasası 30 Ekim 1918 tarihini taşıyor. Çiftçilere aynı vergi koyan yasa çıkarıldı, ama uygulamaya girmedi. (...) Köylü belli bir miktarı vermek zorunda olduğu halde, elinde yerel olarak satabileceği belirli bir miktarın kalabileceğinin güven altına alınmasına ihtiyaç duyuyor.

(...) Ödünler vererek proletarya iktidarı ileri kapitalist devletlerle anlaşma sağlayabilir. Endüstriyel gelişmemiz buna bağlıdır ve endüstriyel gelişme olmadan komünizme doğru ilerlemeyi umamamız. (...) Köylülerin ağırlıkta olduğu bir ülkede, bu geçiş döneminde, köylülere ekonomik güvenlik veren tedbirlere geçebilmeliyiz ve onların ekonomik koşullarını rahatlatmak için eli-

ANAHTAR

mizden gelen herşeyi yapmalıyız. Köylüyü yeniden biçimlendirinceye dek, büyük ölçekli makinalaşma onu yeni kalıptan geçirene dek, ona kendi ekonomisini sınırlama olmadan yürütebilmeye olanakının olduğu güvencesini verebilmeliyiz.

(...)

1918 sonunda aynı vergi karmamesi çıkartmış olmamız Komünistlerin bu sorunun farkında olduklarının, ama savaş nedeniyle çözümleyemediklerinin kanıtıdır.

TAHİL FAZLASINA EL-KOYMA SİSTEMİNİN YERİNE AYNI VERGİ - ALMANIN GEÇİRİLMESİ ÜZERİNE RAPOR, 15 MART

(...) Kuşku yok ki, nüfusun ezici çoğunluğunun küçük tarımsal üreticilerden oluştuğu bir ülkede, sosyalist bir devrim ancak, sanayi ve tarımda ücretli işçilerin büyük çoğunluğu oluşturduğu, yüksek düzeyde gelişkin kapitalist ülkelerde gerek olmayan, geçiş ile ilgili özel önlemler uygulayarak yürütülebilir. Yüksek düzeyde gelişkin kapitalist ülkelerde on yıllardan geçerek biçimlenmiş bir tarımsal ücretli işçiler sınıfı vardır. Ancak böyle bir sınıf sosyalizme doğrudan bir geçişi toplumsal, ekonomik ve siyasal olarak destekleyebilir. Ancak bu sınıfın yeterince geliştiği ülkelerde kapitalizmden sosyalizme doğrudan, ülke çapında geçişle ilgili özel önlemlere gerek olmadan geçiş olanaklıdır. (...) Rusya'da durum bu değildir, çünkü burada sanayi işçileri azınlık, küçük çiftçiler ezici çoğunluktur. Böyle bir ülkede, sosyalist devrim iki koşulla zafere ulaşabilir. Birincisi, eğer bu devrim bir ya da birçok ileri ülkede sosyalist devrimlerle zamanında desteklenirse. (...)

İkinci koşul, diktatörlüğünü uygulayan, yani devlet erkini elinde tutan proletarya ile köylü nüfusun çoğunluğu arasında anlaşmadır. (...)

Biliyoruz ki diğer ülkelerde devrim olmadığı sürece Rusya'da sosyalist devrimi ancak köylülükle anlaşma kurtarabilir. (...)

Kaynaklar açısından zorluk içinde olsak da orta köylülüğün gereksinimleri karşılanmalıdır. Eskiye göre şimdi çok daha fazla orta köylü vardır, uzlaşmazlıklar yatıştırılmış, toprak kullanım için çok daha eşitçe dağıtılmıştır. (...)

Ekonomik özgüllükleri ve ekonomik kökeniyle, bu orta köylülüğü tatmin edebilir miyiz? Hangi komünist, küçük çiftçiliğin ekonomik temelini, ekonomik kökeninin üç yılda yeniden şekillendirilebileceğini düşünmüşse hayalciidir. Bu hayalciilerden aramızda epeyce sayıda var olduğunu saklamamıza gerek yoktur.

(...)

(...)Küçük çiftçiye tatmin için başlıca iki şey gereklidir. Birincisi, belirli bir değişim özgürlüğü, küçük özel mülk sahibine özgürlük, diğeri de meta ve ürün bulabilme gereksinimidir. Değişecek hiç birşey yoksa, serbest değişimin ve değiştirilecek hiç birşey yoksa, serbest ticaretin ne anlamı olur! Hepsisi kağıt üstünde kalır ve sınıflar kağıt parçalarıyla

tatmin edilemez, mal isterler. Bu iki koşul açıkça anlaşılmalıdır. İkincisi - metaların nasıl elde edilebileceği ve bizim bulup bulamayacağımız - bunu sonra tartışacağız. Şu anda üzerinde duracağımız, - serbest değişim - birinci koşuldur.

Serbest değişim nedir? Sınırlamasız ticarettir, ve bu kapitalizme doğru yüzgeri etmek demektir. Serbest değişim ve ticaret özgürlüğü, küçük mülk sahipleri arasında meta dolaşımı demektir. Marksizmin hiç olmazsa temel bazı yanlarını çalışmış olanlarımız bilirler ki, bu değişim ve ticaret serbestliği, meta üreticilerinin kaçınılmaz olarak giderek sermaye sahipleri ve işgücü sahipleri, kapitalistler ve ücretli işçiler olarak ayrışmasına yol açar. (...)

O zaman, Komünist Parti ticaret yapma özgürlüğünü nasıl tanıyabilir ve kabul edebilir? Bu önerme uzlaşmaz çelişkiler taşıyor mu? Bunun yanıtı sorunun pratikte çözümü doğal olarak alabilirdiğine büyük zorluklar taşımakta olduğudur. (...)

(...) Teorik açıdan küçük çiftçiye ticaret özgürlüğü, kapitalist işletme özgürlüğü, proletaryanın iktidarını zedelemeyen bir ölçüde geri getirilebilir mi? Yapılabilir mi? Evet olabilir, çünkü herşey boyutlarına bakmaktadır. Küçük de olsa bir miktar mal elde edebilirsek ve devletin - erkini uygulayan proletarya - elinde tutabilirsek ve bu malları dolaşıma sürebilsek, devlet olarak biz siyasal gücümüze ekonomik güç de eklemiş oluruz. Küçük çiftçi küçük kaldığı sürece dürtüye, ekonomik temeline uygun bir teşviğe, yani bireysel küçük çiftliğe ihtiyaç duyar. Burada yerel serbest değişimden kurtulamazsın. Bu üretim devlete mamül mallara karşılık kent ve sanayinin gereksinimlerini karşılamak için belli bir asgari düzeyde tahıl verebilse, devlet erki proletaryanın elinde kalarak ve güçlenerek, ekonomik dolaşım canlanır. (...) Zayıf ulaşım sistemiyle, uçsuz topraklarıyla, farklı iklim, değişik tarım koşulları vb. ile ülkemizin büyüklüğü, yerel tarımla yerel sanayi arasında, yerel ölçülerde belli bir değişim serbestliğini kaçınılmaz kılıyor. Bu anlamda, fazla aşırı gitmiş olmanın sorumluluğunu taşıyoruz. Sanayi ve ticaretin devletleştirilmesinde aşırıya kaçtık, metaların yerel değişimini bastırdık. Bu hata mıydı? Kesinlikle öyle idi.

(...) Teorik ve siyasal olarak gerekenden ileri gittiğimiz sorgulanamaz bir gerçektir ve ajitasyon ve propaganda çalışmamızda bu gizlenmemelidir. Serbest yerel değişime, proletaryanın siyasal erkini yıkmadan, tersine onu sağlamlaştırarak, önemli bir düzeye kadar izin verebiliriz. Bunun nasıl yapılacağını deneyim gösterecektir. Size sadece bunun teorik olarak yapılabilirliği kanıtlamak istiyorum. Proletarya, elindeki devlet erkiyle, eğer elinde bazı yedek kaynakları varsa, onları dolaşıma sunabilir ve bu yolla orta köylüyü - yerel ekonomik değişim temelinde - bir dereceye kadar tatmin edebilir.

(...)

Mallar nereden gelecek diye soran olacak, çünkü sınırlamasız ticaret mal gerektirir ve köylüler de alay etmekle usta, açık göz

insanlardır. Şu anda mal elde edebilir miyiz? Uluslararası ekonomik konumumuz oldukça iyileştikten, bugün bunu yapabiliriz. (...)

Tekrar ediyorum, üstte yabancı kapitalizmle ittifak gibi gözükten ekonomik ilişkiler biçimi, proleter devlet erkini alttaki köylülük ile serbest değişim kurmasını olanaklı kılmaktadır. (...) Altın rezervimizi bir takım üretim araçları elde etmek için kullanmayı umuyorduk. En iyisi kendi makinalarımızı kendimiz yapmamızdı, ama satın alsak bile, bu yaptığımız kendi sanayimizi kurmak olurdu. Bunu yapabilmek için çalışabilecek işçi ve köylü gerekiyor, oysa çok kez onlar çalışabilecek durumda değiller, yorgun ve yıpranmış durumdadılar. Onlara yardım edilmelidir, eski Program'ımızın tersine, altın rezervi tüketim mallarına kullanılmalıdır. O Program teorik olarak doğrudu, ama pratik olarak dayanıksızdı. (...)

AYNI VERGİ ÜZERİNE TARTIŞMAYI TOPARLAMA KONUŞMASI, 15 MART

(...)

Ülkede büyük kapitalist ya da küçük üretim ilişkilerinin ağırlıkta olmasına bağlı olarak, kapitalizmden sosyalizme geçişin çeşitli biçimler alabileceğine şüphe yoktur. (...) Eğer ülkemiz ağırlıkla - ya da oldukça gelişmiş diyelim - büyük-ölçekli sanayisi olan ve tarımda oldukça gelişmiş büyük-ölçekli üretimi olan bir ülke olsaydı komünizme doğrudan ge-

çiş mümkün olurdu, bunun dışında komünizme geçiş ekonomik olarak olanaksızdır. (...)

(...)

Pekçok konuşmacı, küçük burjuvazinin - elişi meta üretiminin - şüphesiz en kazançlı çıkacağını kanıtlamaya ya da bu ekonomik sonucunu çıkartmaya çalıştı ve bunu, ödümler vermemiz sonucunda, büyük-ölçekli sanayinin sosyalist olmaktan çıkacağı temelinde öne sürdüler. Bu tartışmada temel bir ekonomik yanlış var sanırım. Küçük sanayinin göreceli olarak, hatta mutlak olarak da söylenebilir, en kazançlı çıkacağı kesinlikle kanıtlansa bile, bu, attığımız adımların teorik ya da pratik olarak yanlışlığını göstermez. Gerçek şu ki, sosyalizmi inşa etme çalışmamızı ekonomik olarak pekiştirmenin başka bir dayanağı yoktur.

(...)

Şimdi ödümlere geliyorum. Bunlar, ileri ülkeler kapitalizmiyle bir blok kurmanın önemini belirtiyor. Ödümlerin niteliği kafamızda açık olmalıdır. İleri kapitalist ülkelerin ileri finans kapitaliyle ekonomik bağlaşıklık, blok, kontrat anlamına geliyor. Öyle bir kontrat ki, bize ürünlerimizde küçük bir artış getirecek, ama imtiyaz sahiplerinin ürünlerine de artış getirecek bir kontrat. Eğer bunlara maden cevheri ya da kereste vererek aslan payını alacaklar ve bize küçük bir pay kalacak. Fakat denetimimiz altındaki malların miktarını artırmak bizim için o kadar önemli ki, bu küçük pay bile bizim için büyük bir kazanım olacak. Kentli işçile-

rin koşullarında en küçük bir iyileşme bile ... bir kazanım olacak ve büyük ölçekli sanayimizi güçlendirmeye yardım edecek. Ve bu, ekonomik etkisi sonucunda, proletaryanın, siyasal erki elinde tutan sınıfın koşullarını iyileştirmeye hizmet edecektir. (...)

Kapitalist ilişkiler, ancak tarımsal sanayi bir artık-ürün verecekse, geri getirilebilir. Bu olanaklıdır ve çok önemlidir, bizim için maddi kazanım anlamına gelir. Küçük ya da büyük-ölçekli üretimden hangisinin daha kazançlı çıkacağı sorusunu belirleyecek olan, fonlarımızın kullanımında ne derece başarıyla eşgüdüm ve odaklaşma sağladığımız ve pazarın gelişmesidir ve bunu da kapitalizmle imtiyaz anlaşmaları yapma yoluyla elde edeceğiz. Ve bu da bize tarımsal üretimde artış sağlayacak. (...) Büyük-ölçekli sanayinin en önemli dallarını denetleyen işçi sınıfı, bunların kilit olanlarına dikkatini yoğunlaştırırsa, küçük sanayi göreceli olarak daha hızlı gelişse bile, küçük sanayiden daha kazançlı çıkabilir. (...)

Büyük-ölçekli üretimin durumunda her düzelmeye ve bazı büyük fabrikaların çalışmaya başlaması olasılığını proletaryanın konumunu öyle bir dereceye dek güçlendirecektir ki, büyükmekte bile olsa, küçük-burjuva unsurdan korku duymaya gerek kalmayacaktır. Küçük burjuvazi ve küçük sermayenin büyümesinden çekinmemeliyiz. Asıl korkmamız gereken, uzun süreli açlıktır. (...)

İşçilerle beraber örgütlenmemizi geliştireceğiz

Paylaşmak istiyorum

Biz bir aileyiz. Parti ve çocukları. Partinin çocuklarından biri olarak, partime sorunlarımı açmak, paylaşabilmek istiyorum. Böyle yaparsak, en zor anlarımızda, onu arkamızda hisseder ve kişisel gücümüze güç katırız.

Üniversite son sınıfta okuyorum. Geçimimi de kendim temin etmek zorundayım. Buraya kadar herşey güzel, gelelelim, iş nerede? Ara ki bulasın! Yaklaşık iki aydır iş arıyorum. Bu mektubu göndermemeye olasılığım bile var dersem durumumu anlarsınız.

Komünistler üretken, aktif insanlardır ama ne yazık ki, bazı durumlarda bunun için bile kapitale gerek var! Evdeki çarşafardan birini bozdum, bir pankart hazırladım. Bez hazır, ama boya parası bulamıyorum. Nasıl olsa kırmızı olacak, kanımla da olsa, salçaıyla da olsa onu becereceğim. Slogan, "İşçiler elele, genel greve- TKP" olacak.

En çok dilediğim şeylerden biri geçtiğimiz özyeri taarruzuna katkıda bulunabilmektir. Yapamadım, suçluyum. Komünist ahla-

kım beni yerden yere vuruyor.

Kendimi eğitmek üzere, elime ne geçerse okuyorum. Bu konuda şanslı sayılırım. Çünkü elimde benimki dahil üç kitaplık var. Yine de grup çalışması gereken konularda zayıfım.

Son bir haftadır Türkiye'de, Eskişehir cezaevine sevkler konusu konuşuluyor. Yeni koalisyon hükümeti ve ardından tutsakların gerisin geriye götürülmesi kararı, bu konuyu kamuoyunun gündeminden uzaklaştırır gibi oldu. Oysa ki, ne Eskişehir cezaevinin, ne de benzeri yapıların, diğer cezaevlerinin yıkılması gündeme gelmedi. Aksine diğerlerinin inşası sürüyor. Burjuvazi bu "korkutmaca oyunundan" vazgeçmeyecek, böylelikle devrimcilerin üzerinde "demoklasın kılıcı" gibi sallanmaya devam edecektir.

Neticede iş yine bizlere ve işçi sınıfına düşüyor. "Örgütlenmeyi geliştirmeliyiz, örgütlenmeyi geliştirmeliyiz ve yine örgütlenmeyi geliştirmeliyiz!" Kafayı bu konuya yormak gerekir. Bulundu-

ğumuz her yerde, "TKP'yi insanlara nasıl tanıtabilirim, nasıl ideolojimizi yayarım" diye düşünmeliyiz.

Okulumuzda devrimci-demokratlar için durum pek parlak değil. Bir toplantı ilanına yalnızca 25 kişi geliyorsa ve onlar da birbirleriyle didişmekten başka birşey üretmiyorlarsa, durum kötü hatta kritik demektir. Bu duruma ancak biz müdahale edebiliriz. Bugün belki az sayıda insanla başlayacak çalışma, yarın daha fazla insanı kapsayacaktır.

Aslında okulumuzdaki durum, bölgemizin geneli için de geçerlidir. Mücadelenin hedeflerinden uzak bir didişme gidiyor. Herkes, Kürt kökenli örgütlerin, genel anlamda Kürtçülük politikasının peşinden sürükleniyor. Peki ya, Türkiye ne olacak? Nereye gitti Türkiye işçi sınıfı!

Bölgemizde derhal işçilerle bütünleşmemiz gerekli. Esen her türlü olumsuz havaya, ancak işçilerle bütünleşen partimiz karşı durabilir.

S.K., Ankara

15. Özveri Taarruzunun sonunda partimiz kârlı

Deneyimlerimizle, 16'ya diyoruz

Şunu rahatlıkla söylebiliriz ki, taarruza başından itibaren planlı bir şekilde yavaş-masaydık, taarruzu başarılı bir şekilde kapatamazdık. 15. Özveri Taarruzu'ndan aldığımız -bölgemiz açısından- en büyük kazanç, planlı çalışmanın önemini anlamamız oldu.

15. Özveri Taarruzu'nun bitiminde partiye yapmış olduğumuz katkının gururu ve onuru ile dopdoluyuz. Tüm yoldaşları öz-verilerinden dolayı kutlarız. A. Haxley'in dediği gibi, "deneyim insanın başına nelerin geldiği değil, başına gelenleri ne yaptığıdır."

Geçen yıl bizim açımızdan özveri taarruzu hiç de iyi geçmemişti. Birçok yanlışlıklar ve acemilikler yaşamıştık. Fakat 14. Özveri Taarruzu bize çok deneyimler kazandırmıştı. Sorunların nerelerden kaynaklandığını az çok tespit edebilmiştik. Ve 15. Özveri Taarruzu'na böyle bir deneyimle girdik.

Herşeyden önce şunun çok iyi bilincindeydik, taarruzda akla kara belli olacaktı. Ve bizler bunun ortaya çıkması için elimizden geleni yapmalıydık, yaraya neşter vurmaktan çekinmemeliydik.

Böyle bir kararlılıkla, işe, önce taarruzun önemi üstüne basa basa konuşmalar yaparak, hedefleri saptayarak başladık. Genel olarak yoldaşlarda, hedef belirlemede ürkek bir davranış vardı. Yoldaşlarımızı çok iyi tanıyorduk, her biri özverili insanlar ve bu davaya baş koymuş insanlardı. Kendi düşüncülerinin çok üstüne çıkabilirlerdi, bunun için başarıyla çalışırlardı. Bunu gözönünde tutarak bazılarının hedefini 2

katına, bazılarının hedefini 3 katına çıkardık. Yoldaşlar hedeflerinin çok yüksek olduğunu, bunları kendilerinin başaramayacağını söylüyordu, fakat biz bu sözleri kulaklarımızı kapadık. Hem *İşçinin Sesi*'nde çıkan yazılardan, hem de yoldaşların önerilerinden yararlanarak oluşturduğumuz taarruz planını hayata geçirmeye başladık.

Taarruz süresince yaptığımız her toplantının, ilk gündem maddesini taarruz oluştuyorduk, bu alt hücrelerde de böyle oldu. Bu gündem maddesinde, yoldaşlarla haftalık taarruz için yapılan çalışmaları konuştuk. Önerilerde bulunuyor, gerekirse yeni kararlar alıp, o haftaki çalışmanın somut ürününü alıyorduk.

Bu haftalık görüşmelerden başka 10 haftalık süre içinde, biri 4. haftada, diğeri de 8. haftada olmak üzere genel bir değerlendirme yaptık. Bu sayede yoldaşlar hem kendi çalışmalarının genel bir manzarasını görme fırsatı buluyorlardı, hem de hedeflere ulaşılıp ulaşılamayacağı hakkında fikirler alıyorduk.

4. haftadaki değerlendirme sonucunda iyi gitmeyen yönleri tespit ettik ve bunlara eğildik. Bazı yoldaşları da daha fazla zorlamak gerektiği ortaya çıktı.

8. hafta değerlendirmesinde ise, taarruzun nasıl sonuçlanacağı hakkında bilgi sahibi olmuştuk.

Genelde iyi gitmesine rağmen bazı yoldaşların başarısız olacağını gördük, bunlara da gerekli uyarılarda bulunarak hedeflerine ulaşmalarında yardımcı olduk.

Şunu rahatlıkla söylebiliriz ki, biz taarruz başındaki bu planımızı uygulamasaydık, böyle bir başarıya ulaşamazdık. Bu taarruzda -bizim açımızdan- en büyük kazanç, planlı çalışmanın önemini anlamamız oldu.

Taarruza başlarken yalnızca mali hedefler koymamıştık. Bunun yanında eğitim, partiye yeni yoldaşlar kazanma ve dergiye abone yapmak hedeflerimiz arasındaydı. Doğrusu, mali olarak koyduğumuz hedefi aşarak gösterdiğimiz başarıyı, diğer hedeflerde gösteremedik. Bazı yoldaşlar bu hedeflerinde de, başarılı oldular ama bölge olarak hedeflerimize ulaşamadık. Ancak, diğer konularda koyduğumuz hedefleri yakalayıp aşamadık ama yine de bu konularda güzel sonuçlar elde ettik. Yoldaşlarımızın çoğu ilk defa özveri taarruzu yaşadılar. Durum böyleyken, insan kazanma maddesinde bölge olarak 2 kişiyi parti üyesi yaptık. 2 kişiyi örgütlü sempatizan düzeyine getirdik. Ayrıca başka alanlardan, örgütlenebilecek düzeyde 3 kişi ile görüşme başlattık. Ve 13 kişi ile de partili olarak ilişkiye geçtik.

Eğitim maddesinde bölge olarak hedeflerimize ulaşamadıysak da yine güzel ürünler elde ettik. Sınıflarla ilgili çok yönlü bir araştırmamız oldu ve birçok yoldaş bu konuda bilgi sahibi oldu. Ulusal sorunla ilgili bir çalışma elimize ulaştı. "Emperyalizmin Zayıf Halkası Türkiye" konusuyla ilgili, bir yoldaşın kağıda dökülmeye hazır güzel bir çalışması var. Ve yine bir yoldaşın sendikalarla ilgili çok yönlü bir hazırlığı var.

Bir yoldaşımıza ulusal burjuvazi, Marksizmde işçi sınıfının

kapsamı ve Türkiye, İleri Demokratik Halk Devrimi, sınıflar, Sol Komünizm, Örgüt ve Örgütçülük, üç yoldaşımıza Sol komünizm, Örgüt ve Örgütçülük, iki yoldaşımıza Sol Komünizm, ulusal burjuvazi, Örgüt ve Örgütçülük konularında eğitimler verildi.

Bölge olarak en başarısız olduğumuz yön ise abone konusudur. Buradaki eksiklik ise, bizlerin legal odakları yeterince kullanmasını bilmeyişimizdir. Hâlâ legal olan şeyleri illegalmış gibi değerlendiriyor ve bu etkilenmeye çalışma yapıyoruz. Ancak bu konudaki eksikliğimizi de *acilen* gidermeye çalışacağız.

Taarruz süresince mali katkıyı şuralardan çıkardık: Öğrenim kredisini partiye vererek, münibüse binmeyerek, yemek yemeyerek, hamama gitmeyerek, spor yaptığı kulübün verdiği primi vererek, daha önceden alacaklı olduğu kişiden aldığı parayı vererek, tablosunu satarak, borç para alarak, altınını satarak, kendi doldur-

duğumuz kasetleri satarak, bizim kitaplarımızı satıp, bunların %40'ını vererek, dergi satarak, hazırlanan tabakları satarak, maaşının bir bölümünü vererek, bağış toplayarak.

Sonuç olarak, 15. Özveri Taarruz'undan bölgemiz, hem mali olarak, hem kadro olarak, hem de eğitim düzeyi olarak, daha güçlenerek çıktı. Şimdi çok daha geniş olanaklarımız var ve bunları kullanacak kadrolarımız var.

Taarruzun başında akla kara belli olacak demistik ve gerçekten de belli oldu. Karalar bu basınç altında kendilerini gizleyemediler ve biz de bunlara neşter vurmaktan çekinmedik. Şimdi çok daha sağlam ve temiz yolumuza devam ediyoruz. Parazitlerden, ukalâlardan, mide bulandırıcılardan arınmış olarak, daha güvenli ve daha da kenetlenmiş bir şekilde işçi sınıfının hizmetindeyiz.

16. Özveri Taarruzumuz şimdiden yoldaşlara kutlu olsun.

İzmit Bölge Komitesi

Taarruz kapanış toplantısına İnanç yoldaş da katıldı

15. Özveri Taarruzu'nu bitirdik

Oportünizme karşı savaş burjuvaziye karşı savaştan ayrılmaz. Yaşasın komünistlerin özveri taarruzu!

Mücadele, inanç, özveri dolu 15. Özveri Taarruzu'nu komünistlere yakışır bir şekilde kapatmış bulunuyoruz.

İzmir'de 15. Özveri Taarruzu'nu, İnanç yoldaşın mezarına yaptığımız ziyaretle kapattık. İzmir'den ve İzmir dışından gelen yoldaşlar İnanç yoldaşın mezarı başında toplandık.

İnanç yoldaşın başında, yoldaşlardan biri konuşma yaptı. Konuşmada İnanç yoldaşın kişiliği ve mücadelesi anlatılarak, tüm devrim şehitleri için saygı

duruşunda bulunduk.

Yapılan başka bir konuşmada yoldaşın dediği gibi, "O komünizme inançlı bir yoldaşıydı, ve o ölmedi yaşıyor".

Evet, bundan 11 yıl önce oportünistler tarafından katledilen İnanç yoldaşı saygıyla anıyor, kavgamızda yaşıyoruz ve tekrarlıyoruz: Oportünizme karşı savaş burjuvaziye karşı savaştan ayrılmaz.

Yaşasın komünistlerin özveri taarruzu!

Özden Özgür, Ege

